

Een Haarlemse wethouder met een gat van 2100 meter in zijn portemonnee

Posted on 26 oktober 2019 by Jan Zandbergen

Jan Zandbergen vervolgt zijn rondreis langs de doldwaze zegeningen van het klimaatbeleid in het algemeen en die van het gasverbod in het bijzonder. In deze Wynia's Week: ook Haarlem heeft een prestigeproject. Hier moet de warmte uit de grond komen – diep uit de grond.

Robbert Berkhout is jongste wethouder in de geschiedenis van Haarlem en heeft de portefeuille Duurzaamheid, Economie en Mobiliteit. Let ook op de interessante volgorde: duurzaamheid voorop; de economie komt op het tweede plan.

Berkhouts partij is GroenLinks, dat net als in andere grote steden de grootste partij is, in dit geval negen van de 39 zetels. Het spreekt vanzelf dat nieuwe en jonge bezems zeer schoon vegen. Haarlem wenst in 2040 al aardgasvrij te zijn, tien jaar eerder dan het Rijk heeft opgelegd.

In Purmerend zagen we wat dit soort ondoordachte wedstrijdjes om de eerste te zijn

voor rampzalige gevolgen kunnen hebben. Het prestigeproject waarmee Haarlem zichzelf wil opstoten in de vaart der volkeren is het aardgasloos maken van de Merenwijk, een project dat overigens nauwelijks bekend is, omdat het hier om een stukje Haarlem met voornamelijk sociale woningbouw gaat dat amper prestige geniet.

Merenwijk, de ideale proeftuin

Merenwijk is Vinexland met uniforme bouw, waardoor de gasmeters zich allemaal op dezelfde plek bevinden in het halletje. Dat maakt het verwijderen ervan een stuk praktischer. A propos: als mensen zeggen dat ze Haarlem een mooie stad vinden, bedoelen ze in elk geval nooit de Merenwijk. Haarlemse wethouders wonen hier al in geen geval en weten het vermoedelijk ook zonder dienstauto met chauffeur amper te vinden. De onbekendheid van de Merenwijk lijkt de bewoners daarmee noodlottig te worden: het is de ideale proeftuin voor ambitieuze wethouders met Duurzaamheid in hun portfolio.

Robbert Berkhout, GroenLinks-wethouder van Haarlem

De Meerwijkers hebben allemaal een brief gekregen dat Haarlem een warmtenet gaat aanleggen. Bewoners krijgen gratis advies als ze hun woning aanmelden als propaganda-object op de website. De adviseur heeft, zoals je in dit soort gevallen vaker ziet, op zijn beurt weer grote belangen bij de transitie, want is een verkopende partij. Het ‘advies’ zal daarom altijd in een voorspelbare richting gaan. ‘Doe toch maar niet’ is dan geen optie.

Hout stoken voor de Haarlemmermeer?

Er is ook een positief punt: Haarlem heeft besloten om af te zien van stadsverwarming in de vorm van biomassacentrales, vanwege de onaanvaardbaar hoge CO2-emissies. Dit besluit viel rauw op het dak van energiebedrijf Polderwarmte, dat al op een Haarlems industriegebied vlakbij verkeersknooppunt Rottepolderplein grond had aangekocht voor de bouw van zo’n centrale. Volgens het Haarlems Dagblad gaat Polderwarmte door met de bouw, ondanks dat Haarlem geen afnemer wordt.

De beoogde nieuwe afnemer wordt in dat geval vermoedelijk de gemeente

Haarlemmermeer, dat onlangs Haarlemmerliede opslokte. Haarlemmerliede is van oudsher het gebied tussen Haarlem en Amsterdam, dat geen van beide gemeenten wilde hebben. In dit gebied ligt bijvoorbeeld Halfweg. Maar het aan Halfweg grenzende Zwanenburg is Haarlemmermeer. Alle dorpen aan de binnenkant van de Ringvaart zijn traditioneel Haarlemmermeer.

Met de overname van Haarlemmerliede treedt de gemeente Haarlemmermeer na een eeuw letterlijk buiten zijn oevers. Bottom line: als Polderwarmte zijn vervuilende warmte niet aan Haarlem kan verkopen, is er vast nog wel een ambitieuze wethouder in de Haarlemmermeer met Duurzaamheid in zijn of haar palmares.

Twee kilometer boren

Volgens hetzelfde Haarlems Dagblad wil de gemeente in de Merenwijk 3000 woning aansluiten op warmte die wordt gewonnen met geothermie. Om die warme aardlagen te bereiken is een boorgat van 2100 meter nodig. Voor Haarlem is deze techniek nieuw, maar desondanks weet Robbert Berkhout nu al zeker dat de energiekosten voor de Meerwijkers niet zullen stijgen. Zulke plechtige beloften hebben we eerder gehoord. In bijna alle gevallen worden ze even plechtig weer gebroken. Vraag dat maar in Purmerend, feitelijk de Merenwijk van de Beemster.

De plannen gaan niet door als minder dan 70% van de bewoners instemt. Om die reden werken de betrokken Haarlemse woningbouwverenigingen graag met ‘ambassadeurs’. In elke straat is er wel één dromer met roze bril die bereid is zijn woning om te laten bouwen. Die nodigt dan alle buurtjes op de koffie en de sociale controle doet de rest. Het toverwoord is als altijd subsidie. Volgens de website van Duurzaam Bouwloket kunnen Haarlemse early adopters rekenen op 3.000 euro.

Gemeente draagt een steentje bij

Citaat: ‘Huizenbezitters in Haarlem die willen pionieren en hun woning afkoppelen van het aardgas, krijgen vanaf nu financiële hulp van de gemeente. Het gaat om een bedrag van maximaal 3.000 euro. Daarnaast worden ook de kosten vergoed voor het afsluiten van de woning van het gas. Het college trekt 500.000 euro voor deze subsidie uit. De subsidie is bedoeld als stimulans om Haarlemse woningen aardgasvrij te maken. De verbouwing naar gasvrij wonen kost een hoop geld. De gemeente draagt daarin een steentje bij. Zo komen we samen een stapje verder.’

En verderop gaat nog Duurzaam Bouwloket nog wat dieper op de materie in: ‘Haarlemmers kunnen de subsidie Haarlem Aardgasvrij aanvragen voor de kosten van de verbouwing van een woning die nog niet gasvrij is naar een gasvrije woning. Dit kan tot een maximum bedrag van 3.000 euro. Ook de volledige kosten van het verwijderen van de gasaansluiting van de woning door de netbeheerder kan worden betaald met deze subsidie. De subsidie Haarlem Aardgasvrij is aan te vragen sinds 1 maart 2019 via www.haarlem.nl/subsidiegasvrij.’

Voor 3000 euro gasvrij?

De subsidie wordt zoals altijd betaald door bewoners die niet van plan zijn hun aardgasleiding zonder slag of stoot op te geven. Bijvoorbeeld omdat aardgas met slechts één atoom koolstof per molecuul naast schoon water de minste CO2 oplevert bij verbranding. Of omdat er nog aardgas is voor tenminste honderd jaar. Of omdat het best vertakte gasnetwerk ter wereld ook kan worden ingezet voor andere gassen, waaronder waterstof.

Vooropgesteld dat je niet voor 3000 euro premie je gasleiding laat slopen, terwijl je nog niet weet hoe hoog de nieuwe energierekening wordt. Want voor je het weet, blijk je opeens een veelvoud van die 3000 euro kwijt te zijn. En niet eenmalig, zoals bij de premie waarvan de zoete smaak allang vergeten is. Een gat van twee kilometer boren kan altijd nog. Grote kans dat het tegen die tijd niet meer hoeft, omdat er iets beters en goedkopers is.